

Talousarvioesitys 2022

Mikkelin seudun ympäristölautakunta

MIKKELI

Sisällysluettelo

Johdanto	3
Henkilöstösuunnitelma	3
Ohjelmakortit	11
Talous	16
Kuntien osuudet 2022	17

Johdanto

Mikkelin kaupunginhallitus on kokouksessaan 21.6.2021 (§ 277) vahvistanut kaupungin palvelualueille talousarvion 2022 valmistelun lähtökohdaksi talousarvioraamin. Ympäristölautakunnalle talousarvion valmistelun lähtökohdaksi esitetty talousarvioraami on seuraava: tuotot 1 177 900 euroa, kulut 2 384 100 euroa ja toimintakate -1 206 200 euroa.

Yleinen taloudellinen tilanne

Talousarvion 2022 valmistelun lähtökohdat ja suunnitelmakauden näkymät

Talousarviovuotta 2022 ja suunnitelmakautta 2023–2024 leimaa edelleen erittäin voimakas talouden sopeuttamisen tarve. Kaupunginvaltuusto on linjannut kaupungin talouden tasapainotustoimenpiteistä kaupunkirakenneselvityksessä (18.6.2018 § 71) ja palvelusuunnitelmassa (18.3.2019 § 35). Lisäksi kaupunginhallitus on hyväksynyt (22.6.2020 § 231) talous- ja tulevaisuusohjelman ja siinä esitetyt linjaukset talousarvion valmistelun pohjaksi.

Ympäristölautakunta ei esitä kaupunginhallitukselle merkittäviä muutoksia talousarvioesitykseen, lukuun ottamatta kesäajaisten palkkauskustannusten siirtoa ympäristöpalveluiden talousarvioon.

Kesätyöntekijöiden henkilöstökustannukset on aiemmin budjetoitu henkilöstöpalveluiden kustannuksiin. Vuoden 2022 osalta ympäristöpalvelujen kesätyöntekijöiden palkkakustannukset sivukuluineen siirretään henkilöstöpalvelujen budjetista ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun kustannuspaikoille. Tältä osin talousarvio poikkeaa valmistelun lähtökohdaksi esitetystä talousarvioraamista.

Esitettävään talousarvioon varataan vuonna 2022 toteutettaviin ympäristönsuojelun projekteihin kohdistuvia tuottoja 53 000 euroa ja kuluja 20 600 euroa. Vuonna 2022 toteutettavia projekteja ovat ympäristöministeriön (70 %) ja Mikkelin seudun kehityshankerahaston (30 %) rahoittama Ilmastopolku -projekti (Ilmastopolku – Työkalu kuntien toimintojen ilmastovaikutusten arviointiin) ja Etelä-Savon ELY-keskuksen osittain rahoittama Pursialan pohjavesialueen suojelusuunnitelman päivittäminen.

Ympäristölautakunnan talousarvio esitys vuodelle 2022 (projektit mukana):

Tulot	1 177 900 euroa
Menot	2 397 300 euroa
Netto	-1 219 400 euroa

Ympäristölautakunnan talousarvio vuodelle 2022 (ilman projekteja):

Tulot	1 112 900 euroa
Menot	2 323 700 euroa
Netto	-1 198 800 euroa

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstötarpeeseen vaikuttavat muutokset, jotka vaikuttavat vuosina 2022–2023 (lainsäädännöstä tai muualta tulevat muutokset)

Mikkelin seudun ympäristöpalvelut vastaa terveysvalvonnan, eläinlääkintähuollon ja ympäristönsuojelun tehtävistä viiden kunnan alueella. Alueeseen kuuluvat Mikkelin kaupunki ja Hirvensalmen, Kangasniemen, Mäntyharjun sekä Pertunmaan kunnat.

Terveysvalvonnassa on vakituisen henkilöstön virkoja 8,0 htv (7,0 terveystarkastajaa ja 1 terveysvalvonnan johtaja), eläinlääkintähuollossa 10,4 htv (7,2 kaupungineläinlääkäripraktikko, 1,2 htv vastaanottoavustajaa ja 2 htv valvontaeläinlääkäriä) ja ympäristönsuojelussa 6 htv (4 ympäristötarkastajaa, 1 ympäristösuunnittelija ja 1 ympäristöpäällikkö). Määräaikaisten palkkaamiseen on vuosittain varattu eläinlääkintähuollossa noin 1,3 htv, terveysvalvonnassa 0,3 htv ja ympäristönsuojelussa 0,9 htv. Määräaikaisten palkkaamiseen varattavat palkkakustannukset tarkastellaan vuosittain.

Suhteutettuna kaupungin vakituksessa työsuhteessa olevaan henkilöstöön, ympäristöpalvelujen vakituinen henkilöstö vastaa 1,4 % kaupungin koko henkilöstöstä. Suhteutettuna kaupungin koko henkilöstöön siten, että myös määräaikaiset huomioidaan, vastaa ympäristöpalvelujen henkilöstö 1,1 % kaupungin koko henkilöstöstä.

Ympäristöpalveluiden toimistosihteerinpalvelut ovat vähentyneet ympäristöpalveluissa 1.6.2020 lähtien 0,5 htv:een, mikä on lisännyt viranhaltijoiden tekemän toimistotyön määrää.

Henkilöstöresurssit koetaan niukaksi kaikissa kolmessa tulosityksikössä.

Kriittisin tilanne on eläinlääkintähuollossa, jossa perusresurssi on niin niukka, että virassa olevien työkuormitus kasvaa ajoittain liian suureksi valtakunnallisen sijaispulan vuoksi. Myös vakituisiin virkoihin on ollut rekrytointiongelmia. Kesäsjaisia saatiin kesällä 2021 hyvin.

Terveysvalvonnan työtä lisää vuoden 2021 alusta tuleva Elintarvikelain ja terveydensuojelulain uudistukset. Vuoden alusta tulee laissa nimetyille kohteille valvonnanperusmaksu. Vaikka tulot kasvavat, myös viranhaltijoiden työmäärä ja osaamisvaatimukset kasvavat.

Koko ympäristöpalveluiden yksikön työmäärä kasvaa merkittävästi kesä kautena alueen suuren vapaa-ajanasukkaiden ja matkailijoiden määrän vuoksi.

Ympäristöterveydenhuollon siirtyminen hyvinvointialueen hoidettavaksi tapahtuu todennäköisesti viimeistään vuonna 2026, mutta mahdollisesti jo vuoden 2023 alusta. Ympäristönsuojelu ei ole siirtymässä hyvinvointialueille.

Ympäristöterveydenhuolto

Eläinlääkintähuolto

Eläinlääkäripalveluiden lakisääteisenä tehtävänä on järjestää 24/7 kiireellinen ensiapu sekä tuotanto- että harraste-eläimille, peruseläinlääkäripalvelut ja tarttuvien eläintautien valvonta sekä eläinsuojeluvalvonta sekä lihantarkastus Kangasniemellä toimivassa pienteurastamossa.

Työnantajan vastuita eläinlääkintähuollon järjestämisessä ovat lisänneet eläinlääkäreiden virkaehtosopimukseen 1.1.2021 voimaan tulleet määräykset päivystävien eläinlääkäreiden lepoajoista. Päivystävän eläinlääkärin on pidettävä lakisääteiset päivystysvapaat ja osa niistä on pidettävä ennen viikonloppupäivystystä ja loput kohtuullisessa ajassa. Neljästä arki-illasta tulee yksi päivystysvapaapäivä, viikonlopusta kaksi ja kustakin juhlapyhästä yksi. Lepoaikavaatimukset ovat tärkeitä ja perusteltuja päivystystyön kuormittavuuden helpottamiseksi, mutta vaativat myös työnantajalta resurssit niiden noudattamiseen.

Mikkelin seudun ympäristöpalveluilla on eläinlääkäriasemat Mikkelissä (3,5 eläinlääkäriä) ja Mäntyharjussa (2 eläinlääkäriä) ja eläinlääkärin vastaanotto Kangasniemellä (1,7 eläinlääkäriä). Yhteensä kaupungineläinlääkärin virkoja on 7,2 htv. Mikkelissä ja Mäntyharjulla on osa-aikainen vastaanottoavustaja ja röntgen.

Eläinlääkäripäivystys on järjestetty Mikkelin seudun ympäristöpalveluissa kahdella alueella:

- Mikkelin seudun päivystyksessä päivystää pääsääntöisesti yksi eläinlääkäri kerralla Mikkelin, Hirvensalmen, Mäntyharjun ja Pertunmaan alueella. Alue on sekapäivystys eli päivystävä eläinlääkäri vastaa sekä pien- että suurelänpotilaiden vaatimasta kiireellisestä eläinlääkäriavusta.
- Kangasniemen eläinlääkäripäivystys hoidetaan osana Keski-Suomen maakunnallista eläinlääkäripäivystystä. Päivystys on eriytetty ja Kangasniemen osalta vastuuna on järjestää 1/5 suurelänpäivystysvuoroista alueella 1.

Kangasniemi kuuluu Keski-Suomen maakunnalliseen eläinlääkäripäivystykseen maantieteellisen sijainnin, suuren pinta-alan ja merkittävän kotieläintilojen määrän vuoksi edelleen, vaikka Kangasniemen eläinlääkintähuolto siirtyi Mikkelin seudun ympäristöpalveluihin 1.1.2017. Päivystyssopimus Jyväskylän kanssa Kangasniemen osalta tehdään vuodeksi kerrallaan ja sen irtisanominen on tehtävä viimeistään edellisen vuoden heinäkuun loppuun mennessä.

Kangasniemen eläinlääkäripäivystyksen yhdistäminen Mikkelin seudun eläinlääkäripäivystykseen ei ole vielä mahdollista henkilöresurssien vuoksi. Alue olisi liian iso yhden päivystäjän hoidettavaksi.

Kahden päivystäjän päivystysalue vaatisi vähintään 10 praktikkoeläinlääkärin virkaa, nykyisen 7,2 viran sijasta. Toinen vaihtoehto olisi ostaa pienelänpäivystys yksityiseltä klinikalta. Päivystyspalvelun tuottaminen ostopalveluna on Etelä-Savon

alueella haasteellista, koska lähimmät päivystävät pieneläinklinikat ovat Jyväskylässä ja Kuopiossa sekä lähitulevaisuudessa todennäköisesti Kouvolassa. Kouvolan Evidensian 24/7 eläinlääkäripalveluiden käyntiin lähtemistä on hidastanut haasteet henkilöstön rekrytoinnissa.

Lisävirat vähentäisivät myös toiminnan haavoittuvuutta, vähentäisivät riippuvuutta sijaisista sekä parantaisivat viranhaltijoiden työhyvinvointia vähentämällä työsidonnaisuutta ja työnkuormitusta ja mahdollistamalla nykyistä helpomman osallistumisen koulutuksiin. Uusia eläinlääkäriin virkoja ei vuodelle 2022 kuitenkaan esitetä.

Julkisen eläinlääkintähuollon järjestämiseen on odotettavissa merkittäviä muutoksia lähivuosina nyt valmisteilla olevan uuden eläinlääkintähuoltolain ja ympäristöterveydenhuollon mahdollisen hyvinvointialueille siirtymisen vuoksi. Näiden muutosten vaikutukset selvinnevät vuoden 2022 aikana.

Lisäksi lähivuosina muutoksia eläinlääkintähuollon järjestämiseen voi tulla kaupungineläinlääkäreiden mahdollinen siirtyminen työaikaan ja kokonaispalkkaukseen. Tällä hetkellä kaupungineläinlääkäripraktikoilla ei ole työaika, ja tulot koostuvat työnantajan maksamasta kuukausipalkasta, päivystyskorvauksista ja eläkemaksuista (palkkatulo) sekä eläinten omistajien eläinlääkärille maksamista palkkioista (ammatinharjoittajana ansaittu praktiikkatulo). Työaikaan ja kokonaispalkkaukseen siirtyminen nostaisi todennäköisesti kuntien kustannuksia ja lisäisi virkatarvetta.

Mikkelin seudun ympäristöpalveluissa kaupungineläinlääkäripraktikkoresurssit on mitoitettu nyt minimiin. Uuden viran avaaminen vuodelle 2021 ja 50 % viran lopettamisen peruutus vuonna 2021 olivat välttämättömiä päätöksiä. Näistäkin huolimatta resurssit ovat niukat. Sairaus- tai muihin ylimääräisiin poissaoloihin ole toimivaa varajärjestelmää, vaan se varaa töissä oleviin kaupungineläinlääkäripraktikoihin ja ulkopuolisten sijaisten saantiin.

Jo yhden viranhaltijan pidempi poissaolo ilman, että virkaan saadaan sijainen, lisää töissä olevien eläinlääkäreiden työnkuormitusta ja päivystystiheyttä sekä virkaehtosopimusten veloitteiden täyttämisen. 2–3 viranhaltijan poisolo ilman sijaista vaarantaa lakisääteisen palvelutuotannon, lisää riskiä kaupungille korvausvaatimuksiin sekä vaarantaa eläinlääkäreiden työterveyttä, -hyvinvointia ja -turvallisuutta.

Kaupungineläinlääkäripraktikoille on Mikkelin seudun ympäristöpalveluissa sovittu 1/5 päivystysvelvollisuus eli joka viides ilta, viikonloppu ja juhlapyhä. Päivystävaeläinlääkäri joutuu usein tekemään töitä myös yöllä ja aktiivituntien määrä on suuri etenkin Mikkelin seudun päivystyksessä. Kun resurssit ovat vajaat, töissä olevien kaupungineläinlääkäripraktikoiden päivystystiheys kasvaa ja työnkuormittavuus lisääntyy merkittävästi.

Eläinlääkäripäivystyksen järjestäminen nykyisillä henkilöstöresursseilla koetaan raskaaksi, etenkin Mikkelin seudun päivystyksessä, joka on kiireellinen pieneläinpainotteinen sekapäivystys. Tämä todennäköisesti rajaa myös Mikkelin seudun viroista ja viransijaisuuksista kiinnostuneiden määrää.

Keski-Suomen maakunnallinen eläinlääkäripäivystys on toiminut hyvin. Päivystys on eriytetty niin, että pieneläinpäivystys ostetaan yksityisiltä ja alue on jaettu kolmeen suurelänpäivystysalueeseen. Jyväskylä vastaa pieneläinpäivystyksen kilpailuttamisesta yksityisten palveluntuottajien kesken, ja alueen kaupungit ja kunnat vastaavat suurelänpäivystyksen järjestämisestä.

Ulkopuolisia päivystäjiä ja lyhytaikaisia sijaisia on hankala saada, koska Mikkelin seudulla ei asu tällä hetkellä eläinlääkäreitä, jotka olisivat valmiita tekemään satunnaisesti vaativaa sekapäivystystä eli vastaamaan sekä pien- että suurelainten akuutista ensiavusta sekä myös vaativista kirurgista toimenpiteistä. Viikonloppupäivystyksiin on onneksi saatu palkattua ulkopuolinen päivystäjä alueen ulkopuolelta noin kerran kuukaudessa tarvittaessa. Kesäaikana resurssit olivat hyvät ja ulkopuoliselle päivystäjälle ei ollut tarvetta.

Eläinlääkäreiden sijaisten saanti vaikeutui nopeasti vuoden 2020 aikana ja on edelleen vuonna 2021 ollut haasteellista. Edes pitkäaikaisiin sijaisuuksiin ei aina saada sijaisia. Ongelmia on tällä hetkellä koko Suomessa, ja osa kunnista on joutunut mak samaan todella korkeita korvauksia sijaiseläinlääkäreille, jotta kunta on saanut tuotettua edes lakisääteiset välttämättömimmät palvelut. Kesäsijaisten saanti Mikkelin seudun ympäristöpalveluihin onnistui hyvin kesälle 2021 ja vuodelle 2022 on tiedossa jo sijaisia.

Toisen valvontaeläinlääkäriin viran perustaminen kesäkuussa 2020 on ollut toimiva ja onnistunut ratkaisu. Työpari työskentely on eläinsuojelutyössä sekä asiakkaiden että valvontaeläinlääkäreiden kannalta tärkeä asia.

Kaksi valvontaeläinlääkäriin virkaa helpottaa myös kaupungineläinlääkäripraktikoiden työtaakkaa, koska tällöin praktikoita ei tarvita kuin poikkeustapauksissa valvontaeläinlääkäreiden työpareiksi virka-aikana. Kaupungineläinlääkäripraktikoilla on vastuuta eläinsuojelusta virka-ajan ulkopuolella, jolloin kiireelliset eläinsuojelutapaukset hoidetaan tarvittaessa muun päivystystyön ohella.

Valvontaeläinlääkärit hoitavat myös maitohygieniatarkastukset sekä ilmoituksenvaraiset tarkastukset, kun heidän resurssinsa riittävät niihin. Myös kaupungineläinlääkäripraktikoilla on oikeus ja velvollisuus hoitaa näitä tehtäviä virkansa puolesta. Lisäksi lakisääteisiin tehtäviin kuuluvat mm. myös tarttuvien eläintautien vastustus ja sivutuotteiden valvonta.

Terveysvalvonnan johtaja ja yksi kaupungineläinlääkäripraktikko ovat myös eläintautien vastustukseen aluehallintoviraston ja Ruokaviraston kouluttamia valmiuseläinlääkäreitä.

Kangasniemen kaupungineläinlääkäripraktikot ja tarvittaessa terveysvalvonnan johtaja osallistuvat Kangasniemellä toimivan pienteurastuksen lihantarkastuksen järjestämiseen.

Terveysvalvonta

Terveysvalvonnassa on käytössä terveystarkastajien työpanosta 7 htv. Terveysvalvonnan henkilöresurssit ovat niukat ja lisää vähennyksiä ei voida tehdä, jos aiotaan saada lakisääteiset tehtävät hoidettua ja tarjottua riittävät terveysvalvonnan palvelut alueen asukkaille ja yrityksille. Edes nyt terveysvalvonnassa ei saavuteta valtakunnallisesti asetettuja valvonnan tavoitteita. Sama tilanne on useissa kunnissa.

Terveysvalvonnan riittävät resurssit turvaavat neuvonnalla, suunnitelmallisella valvonnalla ja ongelmatilanteiden selvittämisellä mm. elintarvikeyritysten, majoituspalveluiden, ravintoloiden, uimarantojen, juomaveden sekä tupakka- ja nikotiinivalmisteiden valvonnan hyvää laatua sekä parantavat omalta osaltaan yritysten ja matkailun toimintaedellytyksiä.

Suuri merkitys terveysvalvonnan toimintaan ja tarvittaviin henkilöresurssihin on meneillään olevat lakiuudistukset. Huhtikuussa 2021 voimaan tullut uusi Elintarvikelaki ja todennäköisesti vuoden 2022 alussa voimaan tuleva terveydensuojelulaki tuovat käyttöön sekä elintarvike- ja terveydensuojelulain mukaisille valvontakohteille valvonnan perusmaksut nykyisten tarkastusmaksujen lisäksi. Nämä tuovat jonkin verran lisätuloa kaupungille, mutta lisäävät entistä enemmän kaupungin vastuuta järjestää yrittäjille riittävää ja laadukasta neuvontaa. Yrittäjille vuoden 2022 alusta tulevan perusmaksun säättämisen tavoitteena oli lainsäätäjillä myös antaa mahdollisuuden lisätä terveysvalvonnan resurssia.

Terveysvalvonnan htv-resurssit ovat Mikkelin seudun ympäristöpalveluissa samansuuruiset kuin Sosterissa, eli 7 terveystarkastajaa. Sosterin alueen asukasluku on kuitenkin noin 70 % Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden toiminta-alueen asukasluvusta.

Toimistosuhteiden htv on pienentynyt 1.6.2020 lähtien terveysvalvonnassa 0,5 htv:sta 0,25 htv, mikä on lisännyt tarkastajien toimistotyömäärää. Samalla siirtyminen valtakunnalliseen Vati-järjestelmään on lisännyt terveystarkastajien toimistotyötä mm. laskutuksen osalta entisestään. Normaalin tarkastustapahtuman laskutus tehdään suoritteen kirjauksen jälkeen Vatissa, mutta esimerkiksi tupakka- ja lääkelain mukaisten vuosimaksujen laskutus on tehty jokaisen asiakkaan kohdalta erikseen käsin. Kun elintarvikelain ja terveydensuojelulain muutoksen myötä voimaantuleva valvonnan perusmaksun laskuttaminen onnistuneen viimeistään kevään aikana Vati:n kautta.

Lisäksi terveystarkastajilla on vastuu siitä, että ympäristöterveydenhuollon lakisääteiset palvelut on kuvattu ajantasaisesti Suomi.fi-palvelussa (PTV). Myös tämä lisää tarkastajien työmäärää. Lisäksi Ympäristöterveydenhuollon kotisivujen päivitys kuuluu tarkastajille. Tarkastajat osallistuvat erilaisiin tukitoimintojen tehtävien työstämiseen, tällä hetkellä AMS- Arkistonmuodostussuunnitelman teko on meneillään ympäristöterveydenhuollon osalta. Lakisääteisen laadunhallinnan työkalun (LaatuNet) käyttöönotto vuoden 2021 alusta vaatii resurssia, mutta on valvontadirektiivin edellyttämään toimintaa ja antaa mahdollisuuden yksikön laadun parantamiseen.

Mikkelin seudun ympäristöpalveluilla on pitkä historia tiivistä yhteistyöstä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun kanssa. Yhteistyötä tehdään ympäri vuoden tarjoamalla harjoittelupaikkoja ympäristötekniikan opiskelijoille. Lisäksi terveysvalvonnan viranhaltijat ovat olleet ohjaajina useissa opinnäytetöissä sekä käyneet opettamassa erilaisissa tilaisuuksissa XAMKilla. Resurssien niukkuuden vuoksi tämän tyyppisten yhteistyökuvioiden jatkaminen on haastavaa, mutta tärkeää.

Ainakin yhden henkilötyövuoden lisäresurssi terveystalouteen olisi tarpeen, mutta sitä ei talousraamin tiukkuuden vuoksi esitetä vuodelle 2022.

Valtakunnalliset ympäristöterveydenhuollon suunnitteilla olevat hallinnolliset uudistukset

Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallinen uudistus on suunnitteilla, todennäköisesti viimeistään vuona 2026 ympäristöterveydenhuolto siirtyy hyvinvointialueelle. Etelä-Savossa on mahdollista, että tämä tapahtuisi jo 31.12.2022 alkaen, jos kaikki alueen kunnat tekevät tästä yhteisen päätöksen 31.12.2021 mennessä ja sopimuksen tehtävien hoitamisesta 30.6.2021 mennessä.

Eläinlääkäripalveluiden säännösten uudistamistyöryhmä ei saanut syyskuun lopulla saanut työtään valmiiksi, vaan sai vielä jatkoaikaa. Luonnos uudeksi eläinlääkintähuoltolaiksi on julkaistu. Luonnosta ei ole vielä ollut lausunnolla, eikä sitä ole lähetetty eduskunnan käsittelyyn. Eläinlääkintähuoltolain uudistus tulee muutamaa ainakin joitain osin kuntien vastuita ja velvollisuuksia eläinlääkäripalveluiden tuottamisessa. Kiireellisen eläinlääkäriavun järjestäminen 24/7 jää mitä todennäköisimmin edelleen kuntien/tulevien hyvinvointialueiden vastuulla, koska yksityisillä ei ole velvollisuutta järjestää palveluita kuin itse haluaminaan aikoina.

Suurissa linjauksissa ja rakenteellisissa muutoksissa joudumme vielä edelleen odottamaan kuntien, STM:n, MMM:n ja eduskunnan päätöksiä. Tällä hetkellä ympäristöterveydenhuollon valtakunnalliset ratkaisut ovat auki. Nämä selviävät todennäköisesti vuoden 2022 aikana.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelussa on 6 vakituista virkaa (4 htv ympäristötarkastaja, 1 htv ympäristösuunnittelija ja 1 htv ympäristöpäällikkö). Lisäksi vuosittain varataan määrärahoja määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen lähinnä sellaisiin tehtäviin, jotka ajoittuvat kesäkaudelle. Maa-aineslain mukaisten valvontatehtävien ja lupien käsittelyyn ympäristönsuojelu on saanut lisää määrärahaa määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen vuodesta 2017 lähtien noin 0,4 htv. Muutoin ympäristönsuojelun henkilöresurssit ovat säilyneet kauan samantasoisina, vaikka lainsäädäntö on muuttunut siten, että kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäväkenttä on laajentunut.

Koko tehtäväkentän asiantunteva hallitseminen edellyttää viranhaltijoiden erikoistumista tehtäväkentän eri osa-alueisiin (esim. ilmansuojelu, vesiensuojelu, jätelaki, ilmasto- ja energia-asiat, luonnonsuojelu ja luonnon monimuotoisuus, pohjaviesien suojeleminen, ympäristönsuojelulainsäädännön eri osa-alueet). Viranhaltijat toimivat viranomaistehtävien lisäksi myös asiantuntijoina mm. vesi-, kemikaali-, luonnon monimuotoisuus, ilmanlaatu- ja ilmastoasioissa. Asiantuntijaroolia on pyritty vahvistamaan osallistamalla ja hankkimalla ulkopuolista hankerahoitusta sellaisiin hankkeisiin, joilla on mahdollista kartuttaa ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäväkentän vaatimaa asiantuntijuutta.

Alla on lyhyt kuvaus niistä lainsäädännössä viime vuosina tapahtuneista muutoksista, jotka ovat lisänneet kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien määrää:

1. YSL (527/2014) muutos: Ympäristönsuojelulain kokonaisuudistuksen ensimmäinen vaihe, jonka myötä luparajat mm. eläinsuojien osalta muuttuivat niin, että aiempaa suurempi osa eläinsuojista siirtyi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvonnan piiriin.
2. YSL ja MAL muutos 1.7.2016: Maa-aineslain valvonta kuntien ys-viranomaisille (Ympäristöpalvelujen toimialueella 162 maa-aineskohdetta vuoden 2018 lopussa). Uusia lupia tulee vuosittain vireille 10–20.
3. YSL muutos 7.4.2017: Hajajätevesisäädösten muutokset, jotka veloittavat uusimaan ranta-alueilla ja pohjavesialueilla sijaitsevien kiinteistöjen jv-järjestelmät säädösten mukaisiksi 31.10.2019 mennessä. Ympäristöpalvelujen toimialueella arvioidaan tällaisia kiinteistöjä olevan noin 10 000 kpl.
4. YSL muutos 1.2.2019: Uusi ilmoitusmenettely, joka koskee eläinsuojia, sahalaitoksia, elintarvikkeita valmistavia laitoja, ampumaratoja ja kemikaalivarastoja. Toimivaltaisena viranomaisena toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.
5. YSL muutos 1.9.2020: Laki eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta (764/2019). Laki mahdollistaa ns. yhden luukun mallin, jossa hankkeelle, jolle tarvitaan useita eri lupia, voidaan hakea lupaa ns. yhdeltä luukulta. Yhteensovittamisen edellyttää, että hankkeelle haetaan joko ympäristönsuojelulain, vesilain tai maa-aineslain mukaista lupaa. Yhteensovittaminen voi tulla sovellettavaksi, jos hankkeelle haetaan sen lisäksi luonnonsuojelulain mukaista poikkeamislupaa, maankäyttö- ja rakennuslain, kaivoslain taikka vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain mukainen lupaa. Yhteensovittavana viranomaisena toimii

aluehallintovirasto tai kunnan ympäristönsuojeluviranomainen riippuen siitä, kumpi viranomainen on toimivaltainen hankkeeseen liittyvässä ympäristö-, vesi- tai maa-ainesluvassa. Yhden luukun mallin soveltaminen useiden eri lupahakemusten yhteensovittamisessa edellyttää lisää resursseja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille.

6. Lisäksi jätelaki muuttui 1.1.2020 siten, että kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontatehtävät jätelain osalta lisääntyvät. Kuntaliiton mukaan ”Jätehuollon toimijoiden valvonnasta kunnissa ja ELY-keskuksissa vastaavat viranomaiset tarvitsevat **useiden henkilötyövuosien lisäresurssin** uusista velvoitteista tiedottamiseen ja neuvontaan sekä raportointitietojen tarkastamiseen ja hyväksymiseen jätetietojärjestelmään” (Tuulia Innala, Ympäristönsuojelun viranomaispäivä 11.6.2019, Tampere). Lisäksi resurssitehokkuuteen tähtäävät ratkaisut ja materiaalivirtojen täysipainoinen hyödyntäminen vaativat kunnissa lisää jätelainsäädännön ja materiaalivirtojen asiantunte-
musta.

Kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee huolehtia sen hoidettaviksi laissa tai sen nojalla säädettyistä tai määräytyistä tehtävistä ja sen lisäksi 1) huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä, 2) huolehtia ympäristön tilan seurannasta sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista, 3) osallistua kunnassa tarvittavan ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen, 4) antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista muille viranomaisille, 5) huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta kunnassa, ja 6) edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ympäristönsuojeluasiassa.

Kansalaiset ovat aiempaa valveutuneempia ympäristöasioissa ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisten odotetaan palvelevan kuntalaisia esim. elinympäristön laatua ja ilmastoa koskevissa kysymyksissä aiempaa enemmän. Ympäristöasiat on myös aiemmin nostettu tärkeään rooliin Mikkelin kaupunkistrategiassa, joka sisältää tavoitteita ilmaston ja ilmanlaadun suojelemiseksi, vesistöjen tilan parantamiseksi ja resurssitehokkuuden edistämiseksi.

Ostopalvelut ja ulkoistaminen

Ostopalveluita on yksikössä ollut toistaiseksi hyvin vähän. Tällä hetkellä ainoa ostosopimus on Jyväskylän kaupungin kanssa tehty eläinlääkäripäivystyssoopimus Kangasniemen päivystyksen osalta. Kangasniemen eläinlääkäri vastaa 1/5 suurelänpäivystyksen järjestämisestä ja pieneläinpäivystys on järjestetty Jyväskylän kaupungin kilpailuttaman pieneläinpäivystyksen kautta Omaeläinklinikka Jyväskylässä.

Pieneläinpäivystyksen järjestäminen kokonaan/osittain selvitetään tarvittaessa, kun valmisteilla olevan uuden eläinlääkintähuoltolain ja aikataulu ympäristöterveydenhuollon mahdollisesta siirtymisestä hyvinvointialueelle selviää.

Kuvaus tavoiteorganisaatiosta ja mahdollisista muutoksista johtamisjärjestelmässä

Tavoiteorganisaatiossa henkilöstöresurssit ovat riittävät päätösten huolelliseen valmisteluun. Prosessien ja toimintatapojen sujuvoittaminen ja uusien tietojärjestelmien käyttöönotto vaatii pitkäjänteistä toimintakulttuurin kehittämistä, ja toisin sanoen aikaa. Tavoiteorganisaatiossa esimies tuntee alaistensa tehtävänkuvan ja esimiehellä on aikaa riittävästi tukea alaisia ongelmatilanteissa. Tavoiteorganisaatiossa loma-aikojen sijaisuudet on hoidettu siten, että lomina voidaan pitää eivätkä tehtävät lomien aikana kasautu. Tavoiteorganisaatiossa on riittävät resurssit lainsäädäntömuutosten tuomien uusien tehtävien hallittuun haltuunottoon sekä oman osaamisen jatkuvaan päivittämiseen ja työntekijöillä säilyy työnilo sekä luottamus siihen, että työnantaja huolehtii aidosti työntekijöiden työhyvinvoinnista ja työntekemisen perusedellytykset ovat kunnossa.

Tavoiteorganisaatiossa tukipalvelut on järjestetty siten, että asiantuntijat voivat keskittyä omaa asiantuntemustaan vastaaviin tehtäviin. Tämä tarkoittaa esim. riittävän toimistosihteeriresurssin ja vastaanottoapulaisten käyttöä. Asiantuntijaorganisaatiossa on paljon myös sellaisia tehtäviä, joita voisi prosessien sujuvoittamiseksi siirtää asiantuntijoilta esim. toimistosihteerille. Tämä vaatii toimistohenkilöstön pysyvyyttä koska jokaisessa yksikössä on omanlaisensa toimistosihteerin tehtävät. Toimistosihteerin htv on pienentynyt 1.6.2020 lähtien 0,7 htv:sta 0,5 htv. Tämä lisää myös kaikkien Ympäristöpalveluiden viranhaltijoiden työmäärää.

Ympäristöpalvelujen tavoiteorganisaatiossa eläinlääkintähuollon osalta resurssit tulee turvata siten, että lakisääteisen eläinlääkäripalvelun tuottaminen ei ole haavoittuvaa ja henkilöstö ei kuormitu kohtuuttomasti. Oikein resursoitu yksikkö pystyy työtehtävien organisoinnilla ja viranhaltijoiden joustoilla reagoimaan äkilliseen resurssipulaan niin, että siihen ehditään reagoida.

Eläinlääkäripalveluiden tavoiteorganisaatiossa panostetaan siihen, että työtekemisen perusedellytykset ovat kunnossa ja uskotaan, että sitä kautta saadaan tekijöitä jatkossakin. On tärkeä huolehtia sellaisesta perusresurssista, joka kestää lyhyet poissaolot sekä työnhyvinvointia tukevista työjärjestelyistä.

Nykyiset kaupungineläinlääkäripraktikkoresurssit juuri riittävät silloin, kun kaikki virat ovat täytettyinä ja viranhaltijat töissä lyhyitä viransijaisuuksia lukuun ottamatta. Kangasniemen alueen siirtäminen Mikkelin päivystykseen edellyttäisi kolmea lisävirkaa, jotta päivystysalueella voisi päivystää kaksi eläinlääkäriä, jos pieneläinpäivystystä ei eriytetäisi ja hoidettaisi ostopalveluna.

Kaksi valvontaeläinlääkärin virkaa mahdollistaa sen, että eläinsuojelutyö voidaan tehdä hyvää hallintoa noudattaen ja paritöskentely parantaa valvontaeläinlääkäreiden työturvallisuutta ja vähentää riskiä sille, että tehtävän kuormittavuus muodostuisi liian suureksi. Toisen valvontaeläinlääkärin palkkaaminen on ollut toimiva ja tärkeä parannus resurssieihin.

Terveysvalvonnan osalta tällä hetkellä tilanne on se, että valvontasuunnitelmien tavoitteita ei ole saavutettu, mikä ainakin osittain johtuu siitä, että nykyisillä resursseilla ei ole mahdollista saavuttaa määrällisiä valvontatavoitteita tilanteissa, joissa aikaa kuluu ennalta arvaamattomiin, yllättäviin tilanteisiin kuten ruokamyrkytyspidemioiden selvittämiseen. Resurssia ei voi enää vähentää sovitusta 7 htv:sta, mutta tällä hetkellä ei myöskään esitetä lisävirkaa, vaikka vähintään yksi lisävirka olisi perusteltu tehtävien määrän kasvaessa.

Ympäristönsuojelun osalta lisätarve henkilöstössä on yhdelle ympäristötarkastajalle, jonka vastuulle kuuluisivat vesihuoltolain ja haja-asutusalueiden jätevesiasioiden valvonta, ja yhdelle ympäristösuunnittelijalle, jonka vastuulle kuuluisivat luonnonsuojelulain toteutumisen ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen kunnissa ja luontotietojen ylläpito. Tehtävä on hyödynnettävissä kuntien maankäytön suunnittelussa sekä esim. tärkeänä kuntien vetovoimatekijänä pidetyn luontomatkailemisen edellytysten turvaamisessa. Nykyisillä resursseilla kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain mukaisten ympäristönsuojelun yleisten edistämismahdollisuuksien täyttämiseksi ei ole tilaa. Tällä hetkellä ei kuitenkaan esitetä lisävirkaa.

Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen johtajana toimii Ympäristöpalvelujen toimintasäännön mukaan terveysvalvonnan johtaja, joka toimii myös esittelijänä seudullisessa ympäristölautakunnassa. Terveysvalvonnan johtaja toimii myös terveystarkastajien, eläinlääkäreiden ja ympäristöpäällikön lähiesimiehenä. Terveysvalvonnan johtaja on koulutukseltaan eläinlääkäri, joka on suorittanut hygieenikkotutkinnon. Hän osallistuu tiiviisti myös laitosten valvontaan. Terveysvalvonnan johtajan esimiehenä toimii hallintojohtaja. Ympäristöpäällikkö vastaa ympäristönsuojelun tulosalueesta ja toimii ympäristötarkastajien lähiesimiehenä, terveysvalvonnan johtajan sijaisena ja ympäristölautakunnan sihteerinä. Ympäristöpäällikön vastuulle kuuluu lisäksi ympäristönsuojelun kehittämistehtävät, yleinen ympäristön- ja luonnonsuojelun edistäminen kunnissa ja ympäristönsuojelun hankkeiden hallinnointi.

Johtamisjärjestely on koettu toimivaksi. Sekä ympäristönsuojelun että ympäristöterveydenhuollon tehtäväkenttä on laaja ja vaatii sekä substanssiosaamista että useiden eri lakien ja asetusten hallintaa. Ympäristöpalvelut yksikössä esimiehet eivät toimi pelkästään esimiehinä vaan vastaavat omalta osaltaan omien vastuualueidensa tehtäväkokonaisuuksien hoitamisesta. Esimiesten tulee olla riittävän perehtyneitä asiantuntijoiden tehtävänkuvaan ja pystyä tarjoamaan tukea mahdollisissa ongelmatilanteissa (mm. viranhaltijoiden toimintaan kohdistetut kantelut sekä ympäristörikosepäilyt ja niiden selvittäminen).

Ympäristöterveydenhuollon mahdollinen siirtäminen hyvinvointialueelle avaa uusia toiminnan kehittämismahdollisuuksia sekä vähentää toiminnan haavoittuvuutta.

Vakituisen henkilöstömäärän kehitys vuosina 2022–2025

Kaupunkiorganisaation nykyisestä taloudellisesta tilanteesta johtuen Ympäristöpalveluihin ei esitetä lisävirkoja vuodelle 2022, vaikka resurssit koko yksikössä ovat tiukat. Myöskään virkojen lakkauttamista ei esitetä. Virkojen täytöt arvioidaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon toimialalla tapahtuneet tehtävien määrän muutokset ja strategiset painopistealueet. Lisäleikkaukset vaarantaisivat lakisääteiset tehtävät.

Määräaikaisen henkilöstömäärän kehitys vuosina 2022–2025

Määräaikaisen henkilöstön käyttöä tarkastellaan vuosittain kriittisesti. Nykyisillä vakituisten viranhaltijoiden määrillä sijaisen määrää ei juurikaan voida vähentää. Eläinlääkintähuollossa on loma-ajat erityisen kiireellisiä, koska Mikkelin seudulla on tällöin paljon vapaa-ajan asukkaita ja matkailijoita.

Eläkepoistuma ja sen hyödyntäminen

Vuoden 2022 loppuun mennessä eli ole eläköitymisiä tiedossa.

Henkilöresurssien sisäiset muutokset

Henkilöstöresurssien mahdollisia sisäisiä muutoksia tarkastellaan virantäyttöjen yhteydessä.

Ohjelmakortit

Palvelusuunnitelma

Mikkelin seudun ympäristölautakunta ja sen alaisuudessa toimiva Mikkelin seudun ympäristöpalvelut -yksikkö vastaa kuntatason ympäristöterveydenhuollon ja ympäristösuojelun tehtävistä Mikkelissä, Hirvensalmella, Kangasniemellä Mäntyharjussa ja Pertunmaalla. Palveluja tuotetaan ensisijaisesti ympäristöpalvelujen toimintaa säätelevien lakien ja asetusten mukaisesti. Lisäksi resurssien puitteissa toteutetaan erilaisia selvityksiä vuorotellen toimialueen eri kuntien alueella. Tavoitteena on antaa palvelut samantasoisina koko toiminta-alueella ympäristöpalvelusopimuksen mukaisesti. Ympäristöpalvelut osallistuu myös erilaisiin ympäristöntilaa koskeviin selvityksiin ja hankkeisiin.

Kaupungin vastuulla on järjestää Eläinlääkintähuoltolain mukaiset tehtävät, kuten peruseläinlääkäripalvelut, kiireellinen eläinlääkäriapu 24/7 koko toimialueella, eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta sekä Kangasniemellä Roinilan lihatilan lihantarkastus sekä laitosvalvonta. Eläinlääkäreiden vastaanotot ovat Mikkelissä, Mäntyharjulla ja Kangasniemellä. Mikkelin, Mäntyharjun, Pertunmaan ja Hirvensalmen eläinlääkäripäivystyksen järjestävät kokonaisuudessaan Mikkelin kaupungineläinlääkärit tai heidän sijaisensa sekä suur- että pieneläimille. Kangasniemi on osa eteläisen Keski-Suomen eläinlääkäripäivystystä, jossa kunnaneläinlääkärit vastaavat tuotantoeläimistä ja pieneläinpäivystystä ostetaan Jyväskylän kaupungin kilpailuttamalla ostosopimuksella yksityiseltä klinikalta.

Yksityiskohtaisemmat ympäristöterveydenhuollon ja ympäristösuojelun toiminnan tavoitteet vuodelle 2022 kirjataan valvontasuunnitelmiin, jotka seudullinen lautakunta hyväksyy. Valvontasuunnitelmissa huomioidaan valvontakunnalliset valvontaohjelmat ja valvonnan vuosittaiset painopistealueet.

Vuonna 2022 toteutettavia ympäristösuojelun projekteja ovat Ilmastopolku -hanke (Ilmastopolku – Työkalu kuntien toimintojen ilmastovaikutusten arviointiin) ja Pursialan pohjavesialueen suojelusuunnitelman päivittämistyö. Ilmastopolku -hankkeessa ovat mukana kaikki Mikkelin seudun kunnat. Pursialan pohjavesialueen suojelusuunnitelman päivittämistyöhön on saatu 25 000 euroa avustusta Etelä-Savon ely-keskukselta. Ely-keskuksen rahoitus kattaa työstä 50 % ja loput jää Mikkelin kaupungin maksettavaksi.

TUNNUSLUVUT

		TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Terveysvalvonnan suunnitelmalliset tarkastukset	kpl	259	940	700	700	700	700
Eläinlääkintähuollon virka- ja sairasmatkat	kpl	1878	1900	1900	1900	1900	1900
Hoidetut pieneläimet	kpl	6167	5500	6000	6000	6000	6000
Lupavelvollisten kohteiden tarkastukset	kpl	115	100	100	100	100	100
Ympäristösuojelun kirjallinen asiakassuorite (päätökset, lausunnot, kehotukset)	kpl	935	700	800	800	800	800

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys		
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	Tavoite / mittari
Syrjäytymisen ehkäisy	Tarjotaan tukityö- ja harjoittelupaikkoja	Tarjotaan yhteensä vähintään 10 kk harjoittelupaikkaa
Kumppanuustoimintamalli	Ympäristöpalveluissa on matala kynnyksen yhteydenottoon sekä asiakkailta että kuntalaisilta	Asiakaskysely sekä kuntalaisille että asiakkaille
Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen	Edistetään kuntalaisten mukaan ottamista omaan elinympäristöön liittyvistä asioista päättämiseen ja ympäristön hoitamiseen (esim. vieraslajien torjunta ja siivoustalkoot)	Vähintään 1 ympäristötalkootapahuma vuodessa, jossa Ympäristöpalvelut on aktiivisesti mukana

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki		
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	Tavoite / mittari
Kansalaislähtöisen toiminnan mahdollistaminen	Edistetään kuntalaisten mukaan ottamista omaan elinympäristöön liittyvistä asioista päättämiseen ja ympäristön hoitamiseen (esim. vieraslajien torjunta ja siivoustalkoot)	Vähintään 1 ympäristötalkoo- tapahtuma vuodessa, jossa ympäristöpalvelut aktiivisesti mukana
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen toimenpiteet	Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen maankäytön suunnittelussa	Kaavalausuntojen lukumäärä, jossa asiasta lausuttu
Luontoympäristön, kulttuurin ja rakennetun ympäristön hyvinvointivaihtokutusten edistäminen	Edistetään luontomatkailua ja kuntaalaisten luonnossa liikkumista. Huolehditaan siitä, että maankäytön suunnittelussa varataan riittävästi tilaa viheralueille.	Urpolan ja Kalevankankaan luontopolkujen kunnossa pitäminen. Hankkeisiin osallistuminen.

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Terveellinen ja turvallinen ympäristö		
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari
Liikennepäästöjen vähentäminen	Ilmasto- ja energiastrategian päivittäminen. Yhteiskäyttöön hankittujen biokaasuautojen aktiivinen käyttö. Työmatkapyöräilyn edistäminen.	Selkeät tavoitteet liikennepäästöjen vähentämiselle uudessa vuosille 2021–2030 laadittavassa ilmasto- ja energiastrategiassa.
Vesistöjen laadun parantaminen ja pohjavesiriskin vähentäminen	Vesistöjen tutkimusohjelmassa seurataan painetekijöiden kehitystä ja vesistöjen tilaa säännöllisellä tarkkailulla.	Hyvässä ekologisessa tilassa olevien vesimuodostumien osuus, painetekijöiden kehitys valituissa keskeisissä vesienhoidon painopistevesistöissä (Mikkelin alapuolinen Saimaa, Otavan Kotalahti, Kyyvesi)
	<p>Pintavesien ja pohjavesien laadun parantamiseen tähtääviin hankkeisiin osallistuminen.</p> <p>Terveellisen juomaveden saatavuuteen liittyvien riskien hallinta.</p> <p>Tutkitaan Seitsennimisen joen valuma-alueilla olevia riskitekijöitä ja annetaan suosituksia Hanhikankaan pohjavesialueen pohjaveden puhtauden turvaamiseksi.</p> <p>Lisätään ihmisten tietoisuutta pohjavesistä nettisivuilla.</p>	<p>Hankkeiden lkm, joissa Ympäristöpalvelut on mukana.</p> <p>Vesivälitteisten epidemioiden esiintymisen välttäminen</p> <p>Hanhikankaan pohjavesialueen suojelusuunnitelman toteuttamisen valvonta.</p> <p>Lisätään tietoa pohjavesistä Ympäristöpalveluiden nettisivuille.</p>
Ilmanlaadun parantaminen ja kasvi- huonekaasupäästöjen vähentäminen	Ilmanlaadun tarkkailu, ilmasto- ja energiastrategian päivittäminen	Jatketaan ilmanlaadun tarkkailua. Ilmasto- ja energiastrategiaan liittyvien toimenpiteiden seuranta.
	Aktiiviset sisäilmatyöryhmät kaikissa jäsenkunnissa. Osallistutaan aktiivisesti sisäilmatyöskentelyyn kaikissa jäsenkunnissa. Valvotaan tarkastusten yhteydessä sisäilman laadun tarkkailua ja reagoidaan puutteisiin ennen ongelmien muodostumista.	Sisäilmaongelmaisten terveydensuojelulain mukaisten kohteiden lukumäärä (koulut, päiväkodit, laitokset). Nykyiset ja uudet tapaukset.
	Edistetään vesienhoidon edellytysten syntymistä edistämällä vesitilusten yhdistämistä suuremmiksi yksiköiksi	Osakaskuntien keskip koko, joissa Mikkelin on jäsenenä vesialueen omistajana. Osallistutaan vesienhoidon toimenpiteiden suunnitteluun.

Painopiste: Elinvoimaisuus		
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari
Matkailun edistäminen	<p>Edistetään luontomatkailun edellytyksiä Mikkelin seudulla mm. retkeilyreitistöjen osalta.</p> <p>Turvataan toimivat, laadukkaat ja helposti saavutettavat eläinlääkäripalvelut 24/7 kaikissa jäsenkunnissa.</p> <p>Turvallisen ja terveellisen ruoka- ja majoituspalveluiden ja muiden matkailijoiden käyttämien palveluiden (esim. uimarannat, torit, juomavesi, lähiruoan myynti) edistäminen.</p>	<p>Osallistutaan luontomatkailua tukeviin hankkeisiin. Edistetään terveellisen ja monipuolisen luontoympäristön ja viheralueverkoston säilymistä kaikissa jäsenkunnossa niillä alueilla, joilla on olemassa olevaa ja potentiaalista virkistyskäyttöarvoa.</p> <p>Hyvä asiakaspalaute myös vapaa-ajanasukailta.</p> <p>Suunnitelman mukaisten tarkastusten toteutuminen, riittävä neuvonta ja ohjaus sekä nopea reagointi mahdollisiin ongelmatilanteisiin. Laatu- ja sisäinen auditointi käytössä.</p>

Painopiste: Kaupungistuminen		
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari
Saavutettavuus	<p>Ympäristöpalveluiden työntekijöihin saadaan yhteyttä arkisin eri kanavien kautta. Sähköiset palvelut toimivat 24/7 ja niiden toimintaa kehitetään. Toimivat lakisääteiset eläinlääkäripalvelut kaikissa jäsenkunnissa 24/7.</p>	<p>Eläinlääkintähuollon, terveysvalvonnan ja ympäristönsuojelun palvelut saavutettavissa arkisin klo 8–16 ja lakisääteinen kiireellinen eläinlääkäriapu saavutettavissa 24/7.</p>
Palvelujen digitalisointi	<p>Terveysvalvonnan sähköinen VATI-järjestelmä ja ympäristönsuojelu YLVA-järjestelmä käytössä. Ympäristöpalveluiden tarjoamat lakisääteiset palvelut kuvattuina ajantasaisesti suomi.fi -palveluissa. Lomakkeiden ja ilmoitusten digitalisointia kehitetään jatkuvasti.</p> <p>Nettisivujen säännöllinen päivitys.</p>	<p>Uudet sähköiset palvelut ovat kattavasti käytössä.</p> <p>Lupapiste -palvelujen käytön jatkuminen.</p> <p>Nettisivujen päivitys</p>
Kestävä kehitys ja ilmastomuutoksen torjunta	<p>Ilmasto- ja energiastrategian päivittäminen ja siinä valitut tavoitteet ja toimenpiteet. Ympäristökasvatus. Osallistuminen ilmastotyöhön kaikissa jäsenkunnissa.</p> <p>Pyritään tunnistamaan ilmastonmuutoksen uhka Hanhikankaan pohjavesialueelle ja ennalta ehkäisemään sen aiheuttamia riskejä.</p>	<p>Ilmasto- ja energiastrategian toimenpiteiden seuranta.</p> <p>Hanhikankaan pohjavesialueen suojelusuunnitelman toteuttamisen seuranta.</p>

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta		
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari
Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyö	XAMKin ympäristöteknologiaopiskelijoiden opinnäytetyöt	2 opinnäytetyötä / vuosi valmistuu
	Pyritään luomaan XAMK:n kanssa tehtävällä tiiviillä yhteistyöllä (opinnäytteet, harjoittelijat, hankkeet) omien toimialojen kannalta (terveysvalvonta, ympäristönsuojelu) osapuolten osaamista kasvattava tietoon ja erilaisiin valmiuksiin perustuva verkosto. Esim. hulevesien hallinta, alueiden käyttö, ympäristöriskien arviointi.	Harjoittelukuukausien lkm / vuosi, yhteishankkeet XAMK:n kanssa.

Painopiste: Asiakslähtöiset yrityspalvelut		
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari
Sujuvat sijoittautumispalvelut, joustava ja ennakoiva kaavoitus	Huomioidaan eri toimintojen järkevä sijoittuminen kaavalausunnoissa ja osallistutaan aktiivisesti maankäytön suunnitteluun yhteistyössä muiden kaupungin yksiköiden kanssa.	Kaavalausuntojen lkm / vuosi.
Laadukkaat neuvonta- ja kehittämisspalvelut sekä yhteistyöverkostot yritykselle elinkaaren eri vaiheisiin	Yhteistyön käynnistäminen Miksein kanssa liittyen yrityspalveluihin ja kehittämishankkeisiin. Yrittäjien tasapuolinen ja ammattitaitoinen neuvonta ja ohjaus, ja suunnitelmallisen valvonnan toteutuminen ympäristöterveydenhuollossa ja ympäristönsuojelussa.	Järjestelmällisten yhteistyömuotojen syntyminen

Painopiste: Matkailu, vapaa-ajanasuminen, kulttuuri ja liikunta sekä niihin liittyvä tapahtumatuotanto		
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari
Matkailun ja vapaa-ajanasumisen ympärivuotinen kasvu ja pitkäjänteinen kehittäminen	Luontomatkailun edistäminen.	Luontomatkailuhankkeisiin osallistuminen, luontokohteet Ympäristöpalvelujen nettisivuilla.
	Huomioidaan ympäristölupien käsittelyssä vapaa-ajanasukkaiden tarpeet lainsäädännön asettamissa puitteissa. Turvataan toimivat, laadukkaat ja helposti saavutettavat eläinlääkäripalvelut 24/7 kaikissa jäsenkunnissa. Turvallisen ja terveellisen ruoka- ja majoituspalveluiden ja muiden matkailijoiden käyttämien palveluiden (esim. uimarannat, torit, juomavesi, lähiruoan myynti) edistäminen.	Laadukas ympäristölupien valmistelu. Hyvä asiakaspalaute myös vapaa-ajanasukkailta. Suunnitelman mukaisten tarkastusten toteutuminen, riittävä neuvonta ja ohjaus sekä nopea reagointi mahdollisiin ongelmatilanteisiin. Laatu- ja sisäinen auditointi käytössä.
Omat investoinnit matkailullisesti tärkeisiin kohteisiin sekä Invest-in	Ympäristöpalveluille kuuluvat luontopolut pidetään kunnossa.	Luontopolkujen rakenteiden kunnossapitoon suunnatut toimet.

Työllisyydenhoito		
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari
	Tukityöpaikkojen tarjoaminen resurssien sallimissa puitteissa.	1 tukityöpaikka / vuosi

Kaupunkimarkkinointi		
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari
Vetovoiman ja tunnettuuden lisääminen	<p>Luontokohteiden tiedot näkyville Ympäristöpalveluiden nettisivuille. Luontomatkailun edistäminen.</p> <p>Turvallisen ja terveellisen ruoka- ja majoituspalveluiden ja muiden matkailijoiden käyttämien palveluiden (esim. uimarannat, torit, juomavesi, lähiruoan myynti) edistäminen.</p>	<p>Luontokohteet Ympäristöpalvelujen nettisivuilla.</p> <p>Suunnitelman mukaisten tarkastusten toteutuminen, yrittäjien riittävä neuvonta ja ohjaus sekä nopea reagointi mahdollisiin ongelmatilanteisiin. Laatunet ja sisäinen auditointi käytössä.</p>

Talous

	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Toimintatuotot	1 027 328	1 150 200	1 177 900
Toimintakulut	-2 105 442	-2 378 900	-2 397 300
TOIMINTAKATE (netto)	-1 078 114	-1 228 700	-1 219 400

Mikkelin seudun ympäristölautakunta

	Käyttösuunnitelma 2021	Talousarvio 2022	Muutos-%
Myyntituotot	733 800	756 400	
Maksutuotot	291 600	355 500	
Tuet ja avustukset	111 800	53 000	
Muut tuotot	13 000	13 000	
Toimintatuotot	1 150 200	1 177 900	2,41 %
Henkilöstökulut	-1 816 800	-1 808 600	
Palvelujen ostot	-384 100	-401 600	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-42 800	-57 400	
Vuokratulot	-135 200	-129 200	
Muut kulut		-500	
Toimintakulut	-2 378 900	-2 397 300	0,77 %
TOIMINTAKATE	-1 228 700	-1 219 400	-0,76 %

Mikkelin seudun ympäristölautakunta

- käyttösuunnitelma 2021 ja TA2022 ilman projekteja

	Käyttösuunnitelma 2021	Talousarvio 2022	Muutos-%
Myyntituotot	733 800	756 400	
Maksutuotot	291 600	355 500	
Tuet ja avustukset	5 300		
Muut tuotot	13 000	13 000	
Toimintatuotot	1 043 700	1 124 900	7,78 %
Henkilöstökulut	-1 744 700	-1 759 200	
Palvelujen ostot	-348 200	-379 400	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-37 500	-57 400	
Vuokratulot	-132 200	-127 200	
Muut kulut		-500	
Toimintakulut	-2 262 600	-2 323 700	2,70 %
TOIMINTAKATE	-1 218 900	-1 198 800	-1,65 %

Kuntien osuudet 2022

Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen kuntien arvioidut osuudet vuodelle 2022

	Mikkeli	Hirvensalmi	Kangasniemi	Mäntyharju	Pertunmaa	Kaikki yht.
Ympäristölautakunta						
Prosenttiosuus	78,05 %	3,20 %	7,88 %	8,42 %	2,45 %	100 %
Osuus euroa	31 800	1 300	3 200	3 400	1 000	40 700
Terveysvalvonta						
Prosenttiosuus	78,05 %	3,20 %	7,88 %	8,42 %	2,45 %	100 %
Osuus euroa	378 000	15 400	38 100	40 700	11 800	484 000
Eläinlääkintähuolto						
Prosenttiosuus	53,35 %	5,78 %	19,80 %	16,60 %	4,50 %	100 %
Osuus euroa	445 000	48 200	165 000	138 000	37 500	833 700
Ympäristönsuojelu						
Prosenttiosuus	78,05 %	3,20 %	7,88 %	8,42 %	2,45 %	100,00 %
Osuus euroa	340 500	14 000	34 400	36 700	10 700	436 300
<i>Yhteensä euroa</i>	<i>1 195 300</i>	<i>78 900</i>	<i>240 700</i>	<i>218 800</i>	<i>61 000</i>	<i>1 794 700</i>

Ympäristölautakunnan, terveysvalvonnan ja ympäristönsuojelun kustannukset on jaettu kuntien asukasluvun suhteessa. Eläinlääkintähuollon prosenttiosuudet on laskettu vuoden 2021 tammi-elokuun toteutuneiden suoritettävien pohjalta tehdyn arvion peruste